

Druk nr 1043
Warszawa, 24 października 2002 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-219-02

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o kredycie konsumenckim.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Prezes Rady Ministrów.

Z wyrazami szacunku
(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia.....2002 r.

o zmianie ustawy o kredycie konsumenckim.

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 100, poz. 1081) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) o wysokości mniejszej niż 500 zł i większej niż 80 000 zł albo równowartości tych kwot w innej walucie niż waluta polska; wartość waluty obcej oblicza się według średniego kursu ogłaszanego przez NBP dla danej waluty obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień zawarcia umowy,”

b) w ust. 2:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przeznaczony na nabycie własności nieruchomości lub prawa użytkowania wieczystego, udziału we współ-własności nieruchomości, ekspektatywy odrębnej własności lokalu, budowę, odbudowę, rozbudowę, nadbudowę, przebudowę, remont budynku lub lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość lub na nabycie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, wniesienie wkładu mieszkaniowego bądź budowlanego do spółdzielni mieszkaniowej oraz nabycie wierzytelności wynikającej z umowy zawartej przez osobę trzecią z przedsiębiorcą budowlanym obejmującej prawa z tytułu wniesionego wkładu budowlanego,”

- po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) przeznaczony na spłatę kredytu zaciągniętego na cele, o których mowa w pkt 3,”

- dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) Przewidujących limit zadłużenia pożyczek odnawialnych w rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym innych niż rachunki kart kredytowych, z zastrzeżeniem art. 5a; do umów tych stosuje się art. 11”;

2) w art. 4:

a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Do obliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, jeżeli nie jest możliwe określenie wysokości kredytu konsumenckiego, czasu trwania umowy oraz terminów spłat kredytu, należy przyjąć, że kwota kredytu wynosi 8 000 zł, a spłata kredytu następuje w miesięcznych ratach w ciągu 12 miesięcy kalendarzowych.”

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Przed zawarciem umowy kredytodawca jest obowiązany wręczyć konsumentowi niepodpisany informacyjny egzemplarz umowy odpowiadający jej treści.”;

3) w art. 5 w ust. 1 w zdaniu wstępnym po wyrazie „umowa” dodaje się wyrazy „o kredyt konsumencki”;

4) po art. 5 dodaje się art. 5a w brzmieniu:

„Art. 5a. 1. W przypadkach umów o kredyt konsumencki, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 5, umowa powinna być zawarta na piśmie, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Kredytodawca jest obowiązany niezwłocznie doręczyć konsumentowi umowę.

2. Umowa, oprócz danych określonych w art. 4 ust. 2 pkt 1, 7, 10, powinna zawierać:

- 1) limit kredytu, jeżeli jest określony,
- 2) roczną stopę oprocentowania oraz warunki jej zmian,

- 3) informacje o opłatach i prowizjach oraz inne koszty, do zapłaty których zobowiązany jest konsument w związku z zawartą umową,
 - 4) warunki spłaty kredytu,
 - 5) informację o terminie, sposobie i skutkach wykonania uprawnienia do odstąpienia od umowy przez konsumenta, o którym mowa w art. 11.”;
- 5) w art. 7 w ust. 1 w pkt 4 po wyrazie „ustanowienia” dodaje się wyrazy „zmiany oraz związanych z wygaśnięciem”;
- 6) w art. 8:
- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, konsument jest zobowiązany poinformować kredytodawcę o zamiarze wcześniejszej spłaty kredytu najpóźniej w terminie 3 dni przed jej dokonaniem.”,
 - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Za wcześniejszą spłatę kredytu kredytodawca nie może zastrzec prowizji.”;
- 7) w art. 9:
- a) w ust. 1 po wyrazach „nie na zlecenie” dodaje się wyrazy „lub inną równoznaczną”,
 - b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Kredytodawca jest obowiązany niezwłocznie po spełnieniu przez konsumenta świadczenia wynikającego z umowy o kredyt konsumencki zwrócić weksel konsumentowi.”;
- 8) w art. 11:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Konsument, z zastrzeżeniem ust. 6 i art. 12 ust. 1, może, bez podania przyczyny, odstąpić od umowy o kredyt konsumencki w

terminie 10 dni od dnia zawarcia umowy. Jeżeli umowa o kredyt konsumencki nie zawierała informacji o uprawnieniu do odstąpienia od umowy, konsument może odstąpić od umowy w terminie 10 dni od dnia otrzymania informacji o prawie odstąpienia od umowy, nie później jednak niż w terminie 3 miesięcy od dnia zawarcia umowy.”,

b) w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Termin do odstąpienia od umowy jest zachowany, jeżeli konsument przed jego upływem złoży pod wskazanym przez kredytodawcę adresem oświadczenie o odstąpieniu od umowy lub nada je listem poleconym.”;

9) w art. 13 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Jeżeli z powodu nienależytego wykonania zobowiązania nastąpiło obniżenie ceny rzeczy lub usługi nabytej z wykorzystaniem kredytu konsumenckiego, konsument jest zwolniony z obowiązku spłaty kredytu w części odpowiadającej kwocie, o którą nastąpiło obniżenie ceny, jeżeli między podmiotem, z którym konsument zawarł umowę o nabycie rzeczy lub usługi, a kredytodawcą istnieje umowa, na mocy której kredyt na nabycie rzeczy lub usługi jest dostępny wyłącznie od tego kredytodawcy.”;

10) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. Jeżeli konsument nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności, kredytodawca może wypowiedzieć umowę po uprzednim wezwaniu konsumenta, w trybie określonym w umowie kredytowej, do zapłaty zaległych rat lub ich części w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Termin wypowiedzenia umowy nie może być krótszy niż 30 dni.”;

11) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. W ofertach i reklamach dotyczących kredytu konsumenckiego zawierających jakiegokolwiek dane dotyczące kosztu kredytu

konsumenckiego kredytodawca lub podmiot pośredniczący w zawarciu umowy są zobowiązani podawać rzeczywistą roczną stopę oprocentowania, wyliczoną od całkowitego kosztu kredytu.”;

12) W załączniku do ustawy w części I „wzór obliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania” ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Poszczególne litery i symbole użyte we wzorze oznaczają:

K - numer kolejnej wypłaty raty kredytu;

K' - numer kolejnej spłaty kredytu lub kosztów;

AK - kwotę wypłaty raty kredytu „K”;

A'K' - kwotę spłaty kredytu lub kosztów „K' ”;

Σ - sumę;

m - numer ostatniej wypłaty raty kredytu;

m' - numer ostatniej spłaty kredytu lub kosztów;

tK - okres, wyrażony w latach lub ułamkach lat, między pierwszą wypłatą i kolejnymi wypłatami, począwszy od 2 do wypłaty „m”;

tK' - okres, wyrażony w latach lub ułamkach lat, między pierwszą wypłatą kredytu i kolejnymi spłatami kredytu lub kosztów, począwszy od 1 do spłaty „m' ”;

i - rzeczywistą roczną stopę oprocentowania.”.

Art. 2. Do umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Potrzeba nowelizacji ustawy o kredycie konsumenckim pojawiła się w związku z praktycznymi trudnościami zgłoszonymi przez banki przygotowujące się do wejścia w życie tej ustawy. W okresie po opublikowaniu ustawy do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynęło szereg wniosków o interpretacje poszczególnych jej przepisów.

Podstawowym celem nowelizacji jest wyeliminowanie powstałych problemów interpretacyjnych oraz wprowadzenie zmiany we wzorze obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, tak aby był on tożsamy z wzorem zamieszczonym w Dyrektywie z dnia 22 grudnia 1986 r. w sprawie kredytów konsumenckich (87/102/EWG).

Przepis art. 3 ust. 1 pkt 1 w aktualnym brzmieniu nie wskazuje, jaki kurs waluty obcej należy brać pod uwagę przy przeliczaniu kwoty kredytu udzielonego w tej walucie. Z tego powodu przedmiotowy przepis został uzupełniony o wskazanie, że wartość waluty obcej oblicza się według tabeli kursowej ogłaszanej przez NBP.

W treści przepisu art. 3 ust. 2 dodane zostały wyłączenia spod stosowania ustawy o kredycie konsumenckim. Zakres dotychczasowego pkt 3 został rozszerzony, co oznacza, że ustawa nie będzie miała zastosowania również do kredytów przeznaczonych na nabycie udziału we współwłasności nieruchomości, ekspektatywy odrębnej własności lokalu oraz nabycie wierzytelności wynikającej z umowy zawartej przez osobę trzecią z przedsiębiorcą budowlanym obejmującej prawa z tytułu wniesionego wkładu budowlanego. Proponowane rozszerzenie ma na celu objęcie wszystkich możliwych form nabywania nieruchomości i stanowi realizację uwag zgłoszonych w trakcie uzgodnień międzyresortowych. Punkt 5 przewiduje wyłączenie tzw. kredytów odnawialnych. Jest to uzasadnione ze względu na charakterystykę tych produktów. Nie ma w tym wypadku sprecyzowanego w umowie okresu kredytowania, co pociąga za sobą problemy związane z określeniem całkowitego kosztu kredytu, który ma być przekazany klientowi. Umowy takie są często zawierane na czas nieokreślony. Klientowi pozostawiana jest do dyspozycji kwota, która będzie wykorzystana w wysokości trudnej do określenia, natomiast koszty w postaci oprocentowania są ponoszone przez klienta właśnie od kredytu wykorzystanego, a nie udzielonego przez bank. Nieprzewidywalna jest także spłata kredytu. Zależy to od kwoty wykorzystanego kredytu, wpływów na rachunek, a także indywidualnej decyzji klienta. W omawianym wypadku trudno jest określić nawet szacunkowe koszty kredytu. W ocenie projektodawcy przepisy ustawy w tym zakresie, w obecnym brzmieniu mogą pozostać „martwe”. Wskazać także należy, że podobne wyłączenie przewiduje Dyrektywa wspólnotowa w art. 2 pkt e). Jednakże nawet w tego typu umowach muszą zostać zawarte pewne obowiązkowe postanowienia. Zostały one wymienione w dodanym art. 5a.

Przepis dodanego pkt 3a przewiduje wyłączenie spod reżimu ustawy kredytów przeznaczonych na spłatę kredytu zaciągniętego na cele, o których mowa w pkt 3 projektu (m.in. nabycie nieruchomości lub prawa użytkowania wieczystego, budowę, odbudowę, rozbudowę, nadbudowę, przebudowę, remont budynku lub lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość lub nabycie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego

oraz wniesienie wkładu członkowskiego do spółdzielni mieszkaniowej). Kredyt na spłatę ww. kredytów jest w istocie przeznaczony na finansowanie ww. rzeczy i praw.

W art. 4 dodano pkt 3a. Reguluje on wypadki, gdy nie jest możliwe dokładne obliczenie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania. Ma to miejsce, gdy nie są znane wszystkie wymagane dane, np. okres kredytowania, suma kredytu, częstotliwość spłat. Dotyczy to np. kart kredytowych. W tych sytuacjach należy podawać szacunkową wysokość kosztów. Z uwagi jednak na jeden z celów ustawy, którym jest zapewnienie konsumentom informacji i możliwości porównywania ofert, zaproponowano posługiwanie się określonymi w ustawie założeniami.

W art. 4 wprowadzono ust. 5 wprowadzający obowiązek doręczenia konsumentowi przed zawarciem umowy niepodpisanego informacyjnego egzemplarza umowy odpowiadającego jej treści. Ma to na celu przede wszystkim wydłużenie terminu, w ciągu którego konsument może zapoznać się z umową i ewentualnie podjąć decyzję o odstąpieniu.

W przepisie art. 5 ust. 1 doprecyzowano, że chodzi o umowę kredytu konsumenckiego.

Dodano art. 5a, który będzie miał zastosowanie do umów o limit zadłużenia pożyczek odnawialnych w rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym. Umowy takie są wyłączone spod reżimu ustawy o kredycie konsumenckim. Niemniej jednak zasadne wydaje się zapewnienie konsumentom minimum ochrony przez stosowanie do nich art. 5a i art. 11 ustawy.

Przepis art. 7 ust. 1 pkt 4 uzupełniono o dwie pozycje tzn. koszty zmiany i wygaśnięcia zabezpieczeń i ubezpieczenia, ponieważ koszty te (tak samo jak ustanowienie zabezpieczenia) nie zależą od kredytodawcy.

W przepisie art. 8 dodano ust. 1a, zgodnie z którym konsument zobowiązany będzie do poinformowania kredytodawcy, z odpowiednim wyprzedzeniem, o zamiarze wcześniejszej spłaty kredytu. Wpłata bez uprzedzenia kredytodawcy może powodować problemy z identyfikacją spłaty przez systemy informatyczne banków. Przepis taki ma na celu usprawnienie ewentualnych wcześniejszych spłat kredytów konsumenckich.

W przepisie art. 8 zmieniony został ust. 3. Z uwagi na fakt, że duża ilość umów kredytowych jest zawierana w walucie obcej, określone w ust. 1 uprawnienie do wcześniejszej spłaty kredytu bez ponoszenia z tego tytułu opłat nie odnosi się faktycznie do znacznej części konsumentów. Jest to zatem rozwiązanie, które nie sprzyja ochronie interesów konsumentów.

Zasadnym wydaje się więc, aby wcześniejsza spłata kredytu konsumenckiego w żadnym przypadku nie pociągała dodatkowych, związanych z tym kosztów.

W art. 11 ust. 1 ustawy zmieniono termin, w jakim konsument może odstąpić od umowy kredytowej (10 dni). Spowodowane jest to zapewnieniem możliwości faktycznego korzystania z prawa odstąpienia. W niektórych bowiem wypadkach termin 3 dni może upływać od chwili wysłania podpisanej przez kredytodawcę umowy do momentu jej otrzymania przez konsumenta. Przewidziano również, że termin 10 dni jest zachowany jeżeli konsument złoży oświadczenie pod wskazanym w umowie adresem lub nada je listem poleconym (ust. 3). Jednocześnie uregulowano przypadki, kiedy konsument nie zostanie poinformowany o możliwości odstąpienia od umowy. W takich sytuacjach termin na odstąpienie wynosi 10 dni od otrzymania informacji o prawie odstąpienia. Z uwagi jednak na pewność obrotu i zachowanie pewnego bezpieczeństwa transakcji termin ten nie może być dłuższy niż 3 miesiące od zawarcia umowy.

Doprecyzowano art. 13 ust. 5 przez wyraźne wskazanie, że dotyczy to sytuacji, gdy podmiot, z którym konsument zawiera umowę o nabycie rzeczy lub usługi ma podpisaną umowę na wyłączność z kredytodawcą.

W art. 14 doprecyzowano, pojęcie dwóch rat. Pojawiały się wątpliwości, czy regulacja ta oznacza zwłokę z zapłatą dwóch rat w pełnej wysokości, czy też sumy (wysokości) dwóch rat, na którą składać miałyby się szereg poszczególnych niedopłat.

W art. 16 doprecyzowano, kiedy dokładnie kredytodawca jest zobowiązany do podawania rzeczywistej rocznej stopy procentowej. Obecne brzmienie jest bowiem, w ocenie projektodawcy, niejasne. Z proponowanego brzmienia przepisu jasno wynika, że reklamy lub oferty dotyczące kredytu konsumenckiego muszą zawierać informacje o rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania, jeżeli te ogłoszenia lub reklamy zawierają dane liczbowe, takie jak roczna stopa oprocentowania lub inne informacje o kosztach kredytu.

W załączniku do ustawy w podpunkcie 2 punktu I zmieniono oznaczenie symbolu tK¹ oznaczając go jako okres, wyrażony w latach lub ułamkach lat, między pierwszą wypłatą kredytu lub kosztów i kolejnymi spłatami, począwszy od 1 do spłaty „m’ ”. W obecnym brzmieniu symbol ten oznacza okres, wyrażony w latach lub ułamkach lat, między pierwszą spłatą kredytu lub kosztów i kolejnymi spłatami, począwszy od 2 do spłaty „m’ ” i jako taki jest niezgodny z wzorem zamieszczonym w Dyrektywie.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Projektowana nowelizacja ustawy o kredycie konsumenckim będzie miała wpływ na działalność instytucji kredytowych, które będą zobowiązane do udzielania kredytów konsumenckich z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w ustawie o kredycie konsumenckim. Proponowane zmiany nie są jednak tak istotne, aby w gruntowny sposób zmieniały obowiązki instytucji kredytowych wynikające z aktualnego brzmienia ustawy. Projekt wpływa również na sytuacje konsumentów ubiegających się o kredyt, jednak, tak jak w przypadku instytucji kredytowych nie jest to zmiana zasadnicza.

Projekt nie wpłynie na rynek pracy oraz konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki, a także na rozwój regionalny. Ma on na celu wyłącznie polepszenie sytuacji konsumentów w zakresie korzystania z określonych usług kredytowych.

Projekt nowelizacji został opublikowany na stronie internetowej UOKiK w celu dokonania dodatkowych uzgodnień społecznych.

Projekt ustawy został skonsultowany ze środowiskiem bankowym. W pracach brali udział przedstawiciele Związku Banków Polskich.

Projekt nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sokr. Min. DH/ 3268 /2002/DPE/kszc

Warszawa, 16. 10. 2002

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o kredycie konsumenckim, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (DZ. U. Nr 106 poz. 494), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy (pismo nr RM-10-219-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Celem projektu ustawy o zmianie ustawy kredycie konsumenckim jest wyeliminowanie powstałych problemów interpretacyjnych.
- II: Traktat Ustanawiający Wspólnotę Europejską (TWE) traktuje ochronę konsumenta w szczególny sposób, podkreślając w art. 95 ust.3, że Komisja Europejska w przedkładanych propozycjach w dziedzinie ochrony konsumenta będzie brała za podstawę wysoki poziom ochrony. Jednocześnie art. 153 TWE stwierdza, że w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumenta, należy przyczyniać się do ochrony interesów ekonomicznych konsumentów jak też promować ich prawo do należytej informacji. Przesłanki te leżą

również u podstaw Dyrektywy Rady nr 87/102 EWG z dnia 22 grudnia 1986 r. w sprawie ujednoczenia ustaw i przepisów wykonawczych państw członkowskich dotyczących kredytów konsumenckich (zmienionej następnie przez Dyrektywę Rady nr 90/88 EWG z dnia 22 lutego 1990 r. i Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady nr 98/7 WE z dnia 16 lutego 1998 r.). Godnym uwagi jest także fakt, że zarówno przepisy prawa pierwotnego (art. 153 ust. 5 TWE) jak i prawo wtórne w postaci przepisu art. 15 Dyrektywy 87/102 EWO, zgodnie wskazują, że Państwa Członkowskie mogą zachować lub przyjąć bardziej rygorystyczne postanowienia od postanowień prawa wspólnotowego w celu ochrony konsumenta, zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z Traktatu.

Należy zaznaczyć, iż 11 września 2002 r. Komisja Europejska przyjęła propozycję nowej dyrektywy o kredycie konsumenckim. Celem tego projektu jest bardziej precyzyjne określenie warunków, zasad oraz kosztów związanych z udzieleniem kredytu konsumenckiego.

II. Znowelizowany projekt ustawy o kredycie konsumenckim w pełni odpowiada rozwiązaniom przewidzianym w Dyrektywie 87/102/EWG.

Jednym z rozwiązań przyjętych w opiniowanym projekcie ustawy jest dodanie dwóch wyłączeń od stosowania ustawy o kredycie konsumenckim (art. 3 ust. 2 pkt. 3 i 5). Dotyczą one tzw. kredytów odnawialnych oraz umów zawieranych w celu spłaty kredytu zaciągniętego na nabycie nieruchomości i użytkowania wieczystego oraz innych celów wymienionych w art. 3 ust. 2 pkt. 3. Należy zaznaczyć, iż podobne wyłączenie przewiduje Dyrektywa w art. 2 pkt. 1 a i e.

Wyłączenie kredytów odnawialnych spod reżimu ustawy uzasadnione jest problemem związanym z określeniem całkowitego kosztu kredytu. Jednak nawet w tego typu umowach muszą być zawarte pewne obowiązkowe postanowienia (art. 5a w związku z art. 6 ww. dyrektywy).

Wyjątek od zasady nieudzielania kredytów w formie limitu na rachunku bieżącym stanowią kredyty prowadzone dla posiadaczy kart kredytowych (art. 3 ust. 2 pkt. 5 z w związku z art. 2e ww. dyrektywy).

Taki kredyt na rachunku bieżącym udzielany jest w drodze zawarcia umowy poprzez złożenie wyraźnych oświadczeń woli lub w drodze zawarcia umowy w sposób dorozumiany, poprzez wykorzystanie kwot z rachunku bankowego ponad jej saldo dodatnie.

Jeśli chodzi o zawarcie umowy przez złożenie oświadczeń woli, art. 6 Dyrektywy nakłada obowiązek poinformowania konsumenta przed lub przy zawieraniu umowy o rocznej stopie oprocentowania, dodatkowo o kosztach wymaganych z chwilą zawarcia umowy, jak również o przesłankach ich zmiany oraz zmianach warunków zakończenia umowy. Jeśli te informacje nie zostały umieszczone w treści zawartej umowy, ich udzielenie winno być potwierdzone na piśmie. Dodatkowo konsument powinien być poinformowany (np. za

pomocą wyciągu z rachunku) o ewentualnej zmianie rocznej stopy oprocentowania albo dodatkowych kosztach.

Jeżeli Państwa Członkowskie dopuszczają możliwość udzielenia omawianego kredytu przez zawarcie umowy w sposób dorozumiany (dysponowanie kwotami na rachunku bankowym ponad saldo dodatnie), wówczas są zobowiązane aby kredytodawca poinformował konsumenta o zmianie rocznej stopy oprocentowania albo innych kosztów, gdy kredyt w rachunku bieżącym jest wykorzystywany ponad trzy miesiące. Regulacje prawne odpowiadające wymaganiom Dyrektywy zawierają m.in. § 5 niemieckiej ustawy o kredycie konsumenckim oraz przepisy rozdziału III hiszpańskiej ustawy o kredycie konsumenckim.

Zatem Dyrektywa wyraźnie w art. 2 e nie pozwala wyłączyć spod jej regulacji kredytów udzielanych na karcie kredytowej. Co do wysokości kosztów takiego kredytu, powinno stosować się te same zasady co do obliczenia całkowitego kosztu kredytu i rzeczywistej stopy oprocentowania, a jeśli takie obliczenie jest niemożliwe, koszty do których zobowiązany jest konsument, powinno się określić szacunkowo.

Wspomniany wyżej projekt Dyrektywy znacznie rozszerza zakres przedmiotowy jej obowiązywania, gdyż dotyczy on wszelkich rodzajów kredytów, niezależnie od ich formy (*pożyczki, leasing, debet na kartach kredytowych, leasing finansowy*), sumy kredytu (brak progów i limitów kredytu) i zabezpieczenia (gwarancja czy hipoteka) czy ubezpieczenia. Klasyczne kredyty mieszkaniowe wciąż jednak pozostaną poza zasięgiem Dyrektywy. Są one natomiast przedmiotem niedawno opublikowanego Europejskiego Kodeksu Dobrych Praktyk w zakresie udzielania kredytów mieszkaniowych.

III. Dyrektywa 87/102/EWG przewiduje jako jedno z podstawowych uprawnień konsumenta prawo do przedterminowej spłaty kredytu i uzyskania odpowiedniego obniżenia całkowitego jej kosztu (art. 8 ww. dyrektywy). Art. 8 opiniowanego projektu dodaje ust. 1a oraz zmienia brzmienie poprzedniej wersji art. 8 ust. 3 pkt. 3 ustawy, który zakazuje zastrzeżenia przez kredytodawcę prowizji za wcześniejszą spłatę kredytu. Projekt ustawy przyjął w tym względzie rozwiązanie podobne do art. 8 Dyrektywy 87/102/EWG. Zgodnie z art. 8 ust. 1a opiniowanego projektu konsument ma obowiązek poinformowania kredytodawcy z odpowiednim wyprzedzeniem (najpóźniej 3 dniowym) o zamiarze wcześniejszej spłaty kredytu.

IV. W załączniku do ustawy w podpunkcie 2 pkt. I zmieniono oznaczenie symbolu TK', definiując go jako okres, wyrażony w latach lub ułamkach lat, pomiędzy pierwszą wypłatą kredytu i kolejnymi spłatami kredytu lub kosztów, począwszy od 1 do spłaty „m”. Należy zaznaczyć, iż takie oznaczenie symbolu TK' w pełni odpowiada załącznikowi I Dyrektywy 98/7/WE.

- V. Art. 8 ust. 4 zobowiązuje kredytodawcę do zwrotu weksla konsumentowi niezwłocznie po spełnieniu przez niego świadczenia wynikającego z umowy o kredyt. Rozwiązanie takie chroni konsumenta i spełnia postanowienia art. 10 dyrektywy, który nakazuje zapewnić ochronę konsumentom przed naruszeniem ich praw w związku z wystawianymi przez konsumentów wekslami i czekami.
- VI. Projekt ustawy w art. 11 ust. 1 stanowi, iż termin odstąpienia od umowy o kredyt konsumencki bez podawania przyczyny wynosi 10 dni.
Należy zaznaczyć, iż zgodnie z propozycją nowej dyrektywy o kredycie konsumenckim, konsumenci będą mieli możliwość wycofania się z zakupu w ciągu 14 dni, bez ponoszenia przez nich dodatkowych kosztów. W związku z tym należy się spodziewać, iż termin odstąpienia od umowy kredytowej przewidziany w prawie polskim, ulegnie wydłużeniu w momencie wejścia w życie projektowanej dyrektywy.
- VII. Art. 16 projektowanej ustawy stanowi, iż w przypadku gdy reklamy i oferty dotyczące kredytu konsumenckiego zawierają dane liczbowe, muszą one zawierać informacje o rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania, wyliczonej od całkowitego kosztu kredytu. Należy zaznaczyć, iż takie brzmienie art. 16 w pełni odpowiada art. 1 ust. 3 Dyrektywy 98/7/WE. Przepis ten wyraźnie stanowi, że jakakolwiek reklama lub oferta eksponowana w pomieszczeniach firm, gdzie oferowany jest kredyt lub pomoc w zawarciu umowy o kredyt i gdzie eksponowane są stopy procentowe lub jakiegokolwiek dane liczbowe związane z kosztami kredytu, powinna zawierać informacje o rocznej stopie procentowej.
- VIII. **W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o zmianie ustawy o kredycie konsumenckim jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.**

Z poważaniem,

100 Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
ODSEKRETARZ GŁÓWNY
Jarostaw Pietras

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Cezary Banasiński

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 31 października 2002 r.

Cena 0,75 zł + 22% VAT

